

land. Het skelet werd uitgerust met een stelsel van pompen, buizen en sproeiers die een dichte mist van extreem fijne waterdruppels verspreiden rond de structuur. De ‘echte’ constructie blijft zo verborgen onder een wolk die, naargelang de weersomstandigheden, voortdurend van vorm en afmetingen verandert. Deze ‘wolk’ werd gebouwd ter gelegenheid van de MediaExpo ’02. Bezoekers konden zich in die structuur begeven om vast te stellen dat ze in het inwendige ervan nog minder zicht hadden op de toedracht van het gebeuren dan aan de buitenzijde. Het gebouw was van buitenaf onvatbaar en van binnenuit onzichtbaar. Het bestond en het bestond niet. Bij de ontwikkeling van het project werden vele additionele gadgets bedacht die de ervaring van het bezoek konden versterken. Zo was er het idee om het loopvlak van de wolk vol te planten met een *text forest*: Led-panels die doorlopend teksten, gaande van chatberichten van bezoekers tot werken van een artieste als Jenny Holzer, zouden weergeven. Een ander idee bestond erin om glazen cilinders met een restaurant tot op het wateroppervlak te laten zakken, zodat je sushi kon eten met zicht op en onder de waterspiegel. Een *Angelbar* in open lucht zou dan weer alle mogelijke waters uit de hele wereld serveren. Het laatste geintje was om elke bezoeker een regenjas mee te geven die ‘opgeladen’ was met zijn persoonlijke data. Als je op een andere bezoeker botste in de dichte mist zou de kleurwisseling van de jas je duidelijk maken of het om een verwante geest ging of niet. Uiteindelijk ging geen enkele van die feestjes door, en bleef het bij een ‘eenvoudige’ wolk boven het water.

Dat je zoiets niet *um sonst* in elkaar zet, lijkt duidelijk. D+s willen ons dus iets zeggen of duidelijk maken. Over architectuur wellicht, want ze noemen zichzelf nog steeds architecten, dus daar willen ze het toch ook wel over heb-

ben. De vraag is echter niet alleen wat dat dan wel mag zijn, maar ook of de reële ervaring van een bezoek aan het ‘gebouw’ daartoe noodzakelijk is. Dit wil zeggen: brengt het een kwalitatieve wijziging aan in de mogelijkheden die het idee, het concept van zo’n gebouw op zich al voldoende suggereert? Of hebben de architecten ook andere ingrepen gedaan die de betekenis van het werk versterken? Zekere uitspraken kan ik daar niet over doen: ik heb het gebouw niet bezocht en beschik dus slechts over informatie uit tweede, maar door de architecten zelf wel zorgvuldig geregisseerde, hand.

Die informatie is vreselijk irritant. Wat deelt Elizabeth Diller ons in een reeks teksten en lezingen immers zoal mee? Niet weinig.

1. *‘Het gebouw toont hoe hedendaagse architectuur reageert op de complexiteit van zijn ruimere sociale context in termen van zijn specifieke medium door de radicaliteit van een afwezig gebouw. Niets maken. Zich toeleggen op een gebouw dat helemaal geen gebouw is maar een gefabriceerde wolk. Zich toeleggen op het ontwerp van iets dat geen kenmerken, geen schaal, geen ruimte, geen massa, geen oppervlak en geen context heeft.’* Met andere woorden: je schrappt alles waarvan aangenomen wordt dat het architectuur tot architectuur maakt. Dat is een, al bij al, simpele omkering. Maar dat hadden D+s ook in de mot. Vandaar...

2. *‘Blur is not a building, Blur is pure atmosphere, water-particles suspended in mid-air. The fog is a dynamic phantom mass which changes form constantly... In contradiction to the tradition of Expo pavilions whose exhibitions entertain and educate, Blur erases information. Expos are usually competition grounds for bigger and better technological spectacles. Blur is a building with nothing to see. Within Blur, vision is put out of focus so that our dependence on vision can become the focus of the pavilion. The media project must be liberated from all immediate and obvious me-*

Héhé, dat was wel een belevenis zeg.

Voor liefhebbers van kermisattracties moet dit een topervaring zijn.